

**CANCIONEIRO E REPERTORIO
DE
XOSÉ RAMÓN RILO**

CANCIONEIRO E REPERTORIO DE XOSÉ RAMÓN RILO

ÍNDICE

Título	Páxina	Letra	Música
01.- A Belén (panxoliña)	9	Popular	Popular
02.- Aldeíña de Mandaio (foliada)	10-11	X	X
03.- Aupa Deportivo	12-13	X	A Rianxeira
04.- Cerca de ti (tango)	14-15	X	Limosna de amor
05.- Consellos do Señor Antón (valse)	16-17	X	X
06.- Cuando mi abuelo era gaitero	18	Popular	Popular
07.- Apóstol Santiago	19	X	
08.- Entre as silvas e as silveiras (valse)	20-21	X	X
09.- Foliada de Labañou	22-23	X	X
10.- Home casado (valse)	24-25	X	X
11.- Irmandade	26	X	
12.- Miña terra	27	X	
13.- Na romaría dos Caneiros (pasodobre)	28-29	X	X
14.- O río Mero (Rumba)	30-31	X	X
15.- Ribeira sacra e Ribadavia (foliada)	32-33	X	X
16.- Romaría de San Bieito de Ancéis (foliada)	34-35	X	X
17.- Santiago, San Fermín y la Virgen del Pilar	36-37	X	Popular
18.- Troula troula	38-39	Popular	Popular
19.- Xota de Oza	40-41	Popular	Popular
20.- A morriña da emigración (pasodobre)	42-43	X	X.....Sistemas dó e re
21.- Corrido mexicano	44-45		X.....Sistemas dó e re
22.- Na areosa (muiñeira)	46		X.....Sistemas dó e re
23.- Na fonte dos Vales (muiñeira)	47		X.....Sistemas dó e re
24.- No couso (muiñeira)	48		X.....Sistemas dó e re
25.- Pasodobre do Agoeiro	49		X.....Sistemas dó e re
26.- Oza dos Rios (pasodobre)	50-51		X.....Sistemas dó e re

* X música e/ou letra de Xosé Ramón

Queridos familiares, prezad@s gaiteir@s e amig@s:

Hai moito tempo que tiña en mente publicar esta selección de cancións, poesías e composicións do meu proxenitor e mestre Xosé Ramón, pero por uns motivos ou por outros íao pospoñendo e cando alguén mo suxería eu dicía: «deixa que xa!», pero... ata cando? Certo que se facemos caso do refraneiro «nunca é tarde cando a dita é boa», porén non vou demorar máis esta obriga moral para facela realidade.

Trátase de cantigas e peciñas que, polo seu sabor tradicional, mesmo parecen do fondo do caixón e que englobo co título *Cancioneiro e repertorio de Xosé Ramón Rilo*. Nel tratei de amosar a paixón que meu pai sempre manifestou e sentiu pola gaita, pola nosa música, polo noso folclore e pola nosa cultura alí onde lle tocase estar.

Centos de alumnos e alumnas aprenderon con el e recibiu a través do tempo moitas mostras de agradecemento e cariño. De seguro que cando ollen isto terán gratas lembranzas.

Polo que a min respecta, todas as palabras de eloxio son poucas para agradecerlle o seu bo saber e a súa divina paciencia no seu ensino, para facer de min o gaiteiro que son. Benquerido pai e mestre Rilo, sen ti nada sería igual. Longa vida!...

Xoán Carlos Rilo

Preludio en tres parágrafos

Durante centos de anos, xeracións de galegas e galegos crearon e transmitiron un ricaz patrimonio que foi xestando o que se coñece na actualidade como música tradicional. Deron conformado un extraordinario corpus con poucos parangóns noutros pobos da Europa que mesmo é obxecto de estudo en varios conservatorios nacionais e internacionais, lembrándonos neste caso da etnomusicóloga Dorothé Schubarth (1944-1923). No entanto, entre os séculos XVII-XX, esas persoas ficaron na mesta brétema do esquecemento e, con contadas excepcións, pouco ou nada se sabe delas: acordeonistas, arrieiros das montañas do leste da nación cos seus arcaicos cantos, cegos e cegas ambulantes, fachendosos gaiteiros de antigas escalas modais, pandereteiras, regueifeiros e brindeiros, requinteiros, zanfonistas e violinistas etc. configuraron as cumpridas tabelas do anonimato de artistas populares.

Felizmente, ese non é o caso de quen inspira estas liñas, pois coñecemos ben e admiramos o gaiteiro Xosé Ramón Rilo (1932-), cuxo legado, polo menos en parte, é o que se publica no presente traballo. O mestre Xosé Ramón exemplifica un deses elos de transmisión, e non en calidade de simple vínculo entre o pasado e o presente, mais tamén como compositor e letrista: con efecto, a maioría dos vinte e seis temas aquí compilados foi composta por Xosé Ramón e alenturada co pasar dos anos. Asistimos, con esas dúas ducias longas de pezas, a unha variada e interesantísima colección de foliadas, muiñeiras, panxoliñas e pasodobres, entre outros xéneros, que sen dúbida estean aínda máis o valor da música tradicional da Galiza.

E, naturalmente, ninguén mellor que Xoán Carlos, fillo de Xosé Ramón e tamén recoñecido gaiteiro e compositor, para dar a estampa os materiais do patriarca. Cunha ampla traxectoria no campo da música de gaita (docente cunha longa experiencia, integrante de varias formacións, con discos gravados como solista ou como convidado, con moitas partituras publicadas...), enveredou esta edición de temas do repertorio do seu pai para o grande público os poder aprender e interpretar. Só fica, por tanto, darmos os parabéns a ambos por esta excelente iniciativa: a Xosé Ramón, por nos facer partícipes do seu delongado saber no ámbito da música popular; e a Xoán Carlos, por decidir publicar esas vinte e seis pezas. Longa vida!

Xosé Manuel Sánchez Rei

A Belén

Canto de Reis : Popular
Recollido a Xosé Ramón Rilo Bra

♩=100

A Be - lén ca - mi - - na - - la -
7 Vir - gen Ma - rí - - a - - lle - vaa San - Jo -
14 sé - - en su com - pa - ñí - - a
21 a - don - de ca - mi - - na - - qui - sie -
27 ra - sa - ber - - un hom - bre - de
34 no - - che con u - na - mu - jer - - **D.S.**

A Belén camina la Virgen María,
a donde caminan quisiera saber, un hombre de noche con una mujer.

Caminando fueron y luego se encontraron con dos pasajeros y les preguntaron
si para Belén habían de errar antes de las doce a Belén llegar.

En los altos cielos relumbró una estrella por gracia divina siguieron por ella,
tras ella siguieron al santo lugar, la estrella les guía que allí ha de estar.

Es divina estrella, es divina luz, que enseña la casa del niño Jesús;
manden aguinaldo señores a nos, por el nacimiento del hijo de Dios,
que se vai a lúa e ven o luceiro; manden aguinaldo, que toque o gaitero.

Aldeíña de Mandaio

1.- Aldeíña de Mandaio, na ai de mais armonía
é día de San Ramón, aí que ir a romaría.

Mandaio está convertido, en un fermoso xardín
e as mociñas que o adornan, rosas de Maio e de Abril.

ESTRIBILLO MUSICAL

2.- Coidado con ese gancho, das mociñas de Mandaio
que o que entra aquí solteiro, ao saír xa vai casado.

Mandaio foi sempre amigo, inseparable de Oza,
i ésta chegalle a fama mais aló de Zaragoza.

ESTRIBILLO MUSICAL

3.- Adeus Mandaio querido, que nunca te olvidaremos
que tamén eres a cuna, do gaitero que traemos.

Consagrado está na gaita, o seu apelido Rilo
i eu para defendelo, toco pausado e tranquilo.

ESTRIBILLO MUSICAL

Música e letra: **XOSÉ RAMÓN RILO BRA**

Mandaio, Agosto do 1958

Aldeíña de Mandaio

Música e letra : José Ramón Rilo Bra

♩ = 65

Al - de - i - ña de Man - da - io   na - ai de mais ar - mo -
Coi - da - do con e - se gan - cho   das mo - ci - ñas de Man -
A - deus Man - da - io que - ri - do   que nun ca teol - vi - da -

7

ni - a   é dí - a de San Ra - món   ai que
da - io   que o que en - tra sol - tei - ro   ao sa -
re - mos   que ta mén e - res a   cu - na   do gai -

13

ir a ro - ma - rí - a   Man - daioes - tá con - ver -
ir xa vai ca - sa - do   Man - da - io foi sem - prea
tei - ro que tra - e - mos   Con - sa - gra - does - tá na

19

ti - do   en un fer - mo - so xar - dín
mi - go   in - se - pa - ra - ble de O - za
25 gai - ta   o seu a - pe - li - do Ri - lo

e as mo - zas que o hon - ran   ro - sas de Ma - io eA -
ies - ta che - ga - lle a fa - ma   mais a - ló de Za - ra -
i - eu pa - ra de - fen - de - lo   to - co pau - sa - doe tran -

31

bril
go - za
37 qui - lo

43 D.C.

Mandaio, Agosto de 1958.

¡Aupa Deportivo!..

Aupa Deportivo que vas a primeira
aupa Deportivo non eres calqueira,
aupa Deportivo que sobes este ano
aupa Deportivo que ti ere-lo amo.

Once de Febreiro do sesenta e dous
cando na Coruña dan grazas a Deus,
noventa minutos sempre ao roxo vivo
Cando por dous cero ganou o Deportivo.

1º Retrouso:

**Todos estamos contentos
e cantar nos apetece
porque temos o equipo
que a cidade se merece (BIS)
ai lalalo ai laralaa.**

Dirixeu o encontro o aragonés
home intelixente, prudente e cortés,
vallesoletanos mostraron cansancio
marcando os goles Veloso e Amancio.

Cando o Deportivo recolle o seu fruto
rexistra o estadio un cheo absoluto,
sacan os pañuelos e tiran foguetes
e a continuación menudos banquetes.

1º ESTRIBILLO: Todos estamos.....

- .....

****(coa música da popular Rianxeira)****

Con ver xogar o Coruña, eu xa me poño contento (BIS)
con Mendoza, Jaime e Blanco, Amancio, Veloso e Gento
e o resto do equipo que tampouco o leva o vento.

2º Retrouso:

**Ai! Deportivo, ai! Deportivo
ai! que contento estará
porque logrou o ascenso
frente a Real Sociadá.**

Cando o Deportivo estaba fundido de popa e proa (BIS)
o salvan estos muchachos dirixidos por Ochóa
dichosos dos coruñeses que estamos de norabóa.

2º Retrouso: Ai! Deportivo, ai! Deportivo...

Letra: **XOSÉ RAMÓN RILO BRA**
A Coruña, 11 e 18 de Febreiro do 1962

Aupa Deportivo

Música e letra: Xosé Ramón Rilo Bra

(agás música do 2º estribillo, sacada da popular "Rianxeira")

$\text{♩} = 65$

Au-pa De-por - ti - vo que vas a pri - mei ra — Au - pa De - por ti - vo non e - res cal quei ra —
brei ro do se sen tae do - us — can dona Co - ru - ña dan gra zas a De - us

9 1.

— au - pa De - por - ti - vo que so - bes es - tea no — au - pa De - por - ti - vo que tie - res o a - mo -
no ven ta mi - nu to sem pre a oro - xo vi - vo — can do por dous ce - ro ga - ño u De - por - ti - vo

17 2.

— On ce de Fe - To - dos es - ta - mos con - ten - tos — e can -
te - mos o e - qui - po — que a ci -

25 D.S.

tar nos a - pe - te - ce — por que Con
da - de se me - re - ce

33

ver xo - ar o Co - ru - ña eu xa me po - ño con - ten - to (bis) — con

41

Men - do - za Jai - mee Blan co a - man cio Ve - lo - soe Gen - to (bis)

49

ai De - por ti - vo ai De - por - ti - vo

57

ai que con - ten to es - ta - rá — por - que lo - grou o as - cen - so —

64

— fron - tea Re - al So - ci - dá (bis)

A Coruña, 11 e 18 de Febreiro de 1962

Cerca de ti.....

Retrouso 1:

Limosna de amor, cómprame unos guantes
limosna de amor, finos y elegantes
limosna de amor que yo te pedí
un Carlos I o un Veterano
que me tenga siempre muy cerca de ti.

Copla:

Solo tengo la certeza
de saber que la cerveza
es un refresco sin igual,
pero como está muy cara
solo bebo limonada
y me tengo que aguantar,
si bebo lo que yo quiero
pronto termino el dinero
y no me puedo emborrachar,
porque mi único destino
es de beber mucho vino
hasta que no pueda más.

Retrouso 2:

Las copas de ron, de anís las cadenas
son para mi las copas más buenas
las de calisai y las de coñac
déjame que beba tan ricas copillas
hasta que ya diga que no puedo más.

Letra: **XOSÉ RAMÓN RILO BRA**
Música: Tango Limosna de Amor

Cerca de ti.....

Letra: José Ramón Rilo Bra

Música do lango: Llimona de Amor

$\text{♩} = 120$

8 Li - mos - na dea - mor com - pra meu - nos guan - tes

15 li - mos - na dea - mor fi - nos ye - le -

22 gan - tes li - mos - na dea - mor que yo te pe - dí

29 un Car los pri - me ro o un Ve - te - ra - no que me ten - ga siem - pre muy cer - ca de

36 ti So - lo ten - go la cer - te - za de sa - ber que la cer - ve - za es un re -

43 fres - co sin i - gual pe - ro como está tan ca - ra so - lo be - bo li - mo -

50 na - da y me ten go quea guan - tar si be - bo lo que yo quie - ro pron to ter - mi no el di -

57 ne - roy no me pue do em bo - rra - char por que mi ú - ni - co des - ti - no es de be - ber mu cho

64 vi - no has - ta que no pue da más Las co - pas de ron dea -

71 nís las ca - de - nas son pa - ra mi

78 las co - pas más bue - nas las de ca - li - sai

85 y las de co - ñac dé - ja - me que be - ba tan ri - cas co - pi - llas has - ta que ya

di - ga que no pue - da más

Bilbao, Xullo do 1956

Consellos do Sr. Antón

1. Tal como nos o narramos, así ocorreu en Pardiñas pasoulle ao Sr. Roberto, coas vintecatro galiñas, que ao pobre xa o tiñan negro, non paraban de bular ata que o veciño Antón un consello lle foi dar.

**Consellos de broma que Antón suele dar
que por pouco a vida lle houbo costar
Antón de Pardiñas non dorme nun mes
nin dá máis consellos tampouco ao revés.**

2.- Se queres que non che bulen, e queres facer bém delas cortalle a punta do pico, e mailas uñas das pernas e o bon home así o fixo como tal quixo creer e dende entón as galiñas non lle paran de morrer.

**Cargada de pólvora e de perdigón
colleu a escopeta pra matar a Antón
si naquel momento non chega Don Xoán
pégalle dous tiros o mesmo que a un can.**

Letra: XOSÉ RAMÓN RILO BRA

Consellos do Sr. Antón

Xosé Ramón Rilo Bra

$\text{♩} = 65$

Tal co-mo nos o na-rra-mos a-sío-co-rreu en Par-di-ñas
Si que-res que non che bu-len e que-res fa-cer ben de-las

— pa-sou-lleao se-ñor Ro-ber-to coas vin-te-ca-tro ga-
— cór-ta-llea pun-ta do pi-co e mais as u-ñas das

li-ñas queao po-bre xao ti-ñan ne-gro non pa-ra-ban
per-nas io bon ho-mea-sí o fi-xo co-mo tal qui-

de bu-lar a-ta queo ve-ci-ño An-tón un
xo cre-er e den-den-tón as ga-li-ñas non

con-se-llo lle foi dar con-se-llos de bro-maque An
lle pa-ran de mo-rrer car-ga-da de pól-vo-rae

tón sue-le dar que por pou-coa vi-da lle hou-bo cos-tar An-tón de Par-
de per-di-gón co-lleu aes-co-pe-ta pra ma-tar An-tón si na-quel mo-

di-ñas non dor-me nunmes, nin da mais con se-llos tam-pou-coao re-vés
men to non che-ga DonXoán pe-ga-lle dous ti-ros o mes-moqueaun can

Cesuras, Agosto do 1950

Cuando mi abuelo era gaitero

Canción popular asturiana

Aprendida de Xosé Ramón Rilo Bra

9 Cuan - doi - go so - nar la gai - ta _____ i oi - go to - car
17 el gai - te - ro _____ se me re - cuer - dan a - quellos tiem - pos
25 cuan do mi a - bue - loe - ra gai - te - ro _____ po - nía el fue - lle a -
32 quí _____ i el ron - cón a - sí _____ i el pun -
37 te - ro a - quí _____ i el dia - blu del
ve - llu siem pre to - ca - ba a - sí
43

The musical score is written in treble clef with a 3/4 time signature. It consists of seven staves of music. The lyrics are written below the notes. The score includes a key signature change from one flat to two flats at measure 37. The piece ends with a first and second ending at measure 43.

*Cuando oigo sonar la gaita y oigo tocar el puntero
se me recuerdan aquellos tiempos cuando mi abuelo era gaitero.
Ponía el fuele así y el roncón así y el puntero aquí
y el diablú del vellu siempre tocaba así.....*

EL APÓSTOL SANTIAGO

Es el Apóstol Santiago el patrón de nuestra tierra,
patrón también de Bilbao, y patrón de España entera.
Él martirizó su vida, por defender la verdad
y por eso fue nombrado patrón de la Hispanidad.

Desde aquella Tierra Santa llegó hasta nuestra España,
para proteger el trigo y castigar la cizaña.
Era una labor difícil, severa y muy sagrada
que defendió con su alma, con su sangre y con su espada.

Al pasar por Zaragoza en su afán de predicar,
se le apareció la Virgen subida en un pilar.
Fue aquí donde Santiago le dijo a la Pilarica,
“mientras yo tenga gallegos, no tengas miedo mañica”.

Es el Apóstol del trueno como Cristo lo llamó
y que tan sagrada misión encargada le dejó.
Fue un hombre Santo y bueno, que amó a Dios y odió a la guerra
y si alguna vez luchó, fue por la paz en la tierra.

Se enamoró de Galicia y así dejó predicado
que en algún lugar gallego quería ser enterrado.
Amó a Cristo ciegamente y confió en su doctrina
y por defender a éste, fue segado en Palestina.

XOSÉ RAMÓN RILO BRA

Basauri, 8 de Junio de 1988

ENTRE AS SILVAS E AS SILVEIRAS

Prós señores que están escoitando unha canción lles vou cantar
do que a filla da tía María tras do prado lle houbo pasar.
Tras do prado naquela revolta agarroume un rapás
e o tolo tanta forza fixo e rompeume todo o diantal.

**E agora vou prá casa, miña nai vaime zurrar
que o levo todo roto e no podo remendar.**

Dille nena que foi unha silva que che predeu ó pasar,
non lle digas que foi tras do prado agarrando con aquel rapás.

**Miña nai, miña naiciña, rompín todo o diantal
que me predeu nunha silva ó tempo que ía pasar.**

Se rompiches filliña o mantelo, outro non o comprarás,
peor foron os picos da silva, que entre as pernas che houberon picar.

**Entre as silvas e as silveiras moitas cousiñas se fan,
túa nai xa foi rapaza, xa che é mala de enganar.
Ten cuidado miña filla non te poñas a enredar
que os rapaces son moi pillos, e algún día che pode pesar.**

Música e letra: Xosé Ramón Rilo Bra

Entre as silvas e as silveiras....

Kosé Ramón Rilo Bra

$\text{♩} = 65$

8

Prós se - ño - res quees - tán es - coi - tan - doun - ha can - ción lles - vou can -

15

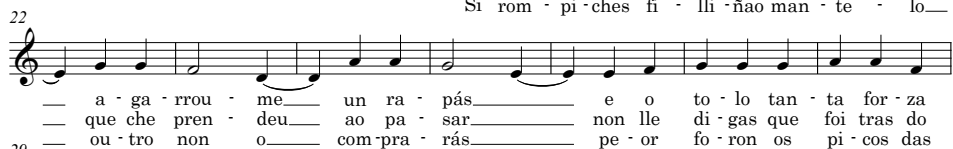
tar - do quea fi - lla da tí - a Ma - rí a - tras do pra - do lle

22

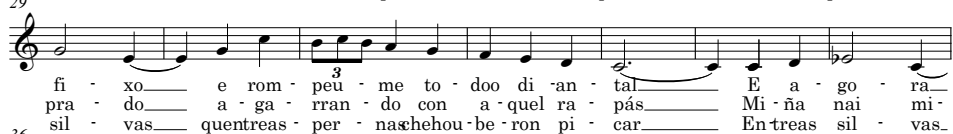
hou - bo pa - sar. §
Tras do pra - do na - que - la re - vol - ta -
Di - lle ne - na que foi un - ha sil - va -
Si rom - pi - ches fi - lli - ñao man - te - lo -

29

a - ga - rrou - me - un ra - pás - e o to - lo tan - ta for - za -
que che pren - deu - ao pa - sar - non lle di - gas que foi tras do -
ou - tro non o - com - pra - rás - pe - or fo - ron os pi - cos das

36

fi - xo - e rom - peu - me to - doo di - an - tal - E a - go - ra -
pra - do - a - ga - rran - do con a - quel ra - pás - Mi - ña nai mi -
sil - vas - quentreas - per - nas - hehou - be - ron pi - car - En treas sil - vas -

43

vou pra ca - sa - mi - ña nai vai - me zu - rrar - que o -
ña nai - ci - ña - rom - pín to - do di - an - tal - que me -
eas sil - vei - ras - moi - tas cou - si - ñas se fan - tú - a

51

le - vo - to - do ro - to - e no po - do re - men - dar -
pren - deu nun - ha sil - va - ao tem - po que ía pa - sar -
nai xa - foi ra - pa - za - xa cheé ma - la den - ga -

60

narten coi - da - do - mi - ña fi - lla - non te po - ñas aen - re - dar - queos ra -

60

pa - ces - son moi pi - llos - eal - gún día a che po - de pe - sar -

Maio de 1050

Foliada de Labañou

1.- De iso ninguén se extraña, Labañou está contento
de iso ninguén se extraña, pois teñen un monumento
que é único en España, que é único en España, ai lalalo, ai lalailo.

Retrouso:

**Velai vai, velai vai, á beiriña do mar
ao monte de San Pedro di que quere chegar,
quere ver Labañou e o Milenium que ten
e tamén os Rosales, e San Pedro de Visma, e o parque de Bens.**

2.- Dá gusto velas pasar, as mozas de Labañou
dá gusto velas pasar, por tan fermoso paseo
pola beiriña do mar, pola beiriña do mar, ai lalalo ai lalailo.

Retrouso.....

3.- Que ao mar non lle teñen medo, as do Rosales dixeron
que ao mar non lle teñen medo, que están moi ben protexidas
polo monte de San Pedro, polo monte de San Pedro, ai lalalo lalailo.

Retrouso.....

Música e letra: **XOSÉ RAMÓN RILO BRA**
A Coruña, Xuño do 2003

Foliada de Labañou

Música e letra: Xosé Ramón Rilo Bra

♩ = 65

8

15

22

29

36

43

50

57

63

D.S. Fine

De i - so
dá gus - to
queao mar non

nin guén seex - tra - ña La - ba - ñou es - tá con - ten - to de
ve - las che - gar as mo - zas de La - ba - ñou dá
lle te - ñen me - do as do Ro - sa - les di - xe - ron queao

i - so nin - guén seex - tra - ña pois te - ñan un mo nu - men - to
gos - to ve - las che - gar por tan fer - mo - so pa - se - o
mar non lle te - ñen me - do ques - tán moi ben pro - te - xi - das

que é ú - ni - coen Es pa ña que é ú - ni - coen Es -
po - la bei - ri - ña do mar po - la bei - ri - ña do
po - lo mon - te de San Pe - dro po - lo mon - te de San

pa - ña ai la le - lo ai la ra - la ve - lai vai ve - lai vai
ar ai la le - lo ai la ra - la
Pe - dro ai la le - lo ai la ra - la

á bei - ri - ña do mar ao mon - te de San Pe - dro di que que - re che gar que - re

ver La - ba - ñou eo Mi - le - nium que ten e ta - mén os Ro - sa - les, o mon -

te de San Pe - dro e o par - que de Bens

Home casado...

1.- Sempre me decides que ando moi curioso
e que de solteiro era un galopín
pero si me vedes moi limpo e planchado
é que de casado a todo aprendín;
perosi me vedes moi limpo planchado
é que de casado a todo aprendín.

2.- Porque eu de solteiro non sabía nada
e hoxe sei planchar, lavar e coser
porque aos poucos días de pasala boda
o mango da escoba, fíxome aprender;
porque aos poucos días de pasala boda
o mango da escoba, fíxome aprender;

3.- Por eso vos dou un sabio consello
de experiencia propia e cariño dun pai
e sempre vos digo que non vos casedes
e si alguén se casa non sabe o que fai;
e sempre vos digo que non vos casedes
e si alguén se casa non sabe o que fai.

Música e letra: **XOSÉ RAMÓN RILO BRÁ**

Orduña, 9 de Maio de 1967

Home casado.....

Música e letra: Xosé Ramón Rilo Bra

$\text{♩} = 65$

Sem - pre me de - ci - des que an - do moi cu - rio - so e que de sol -
Por que eu de sol - tei - ro non sa - bí - a na - da e ho - xe sei plan
Por e - so vos dou un sa - bio con - se - llo de ex - pe - rien - cia

6

tei - ro e - ra un ga - lo - pín pe - ro si me ve - des moi
char, la - var e co - ser por que aos pou - cos dí - as de
pro - pia e ca - ri - ño dun pai e sem - pre vos di - go que

11

lim - poe plan - cha - do é que de ca - sa - do a to - doa - pren
pa - sar a bo - da o man - go daes - co - ba fi - xo - mea - pren
non vos ca - se - des e sial guén se ca - sa non sa - beo que

16

dín e que si me ve - des moi lim - poe plan - cha - do é
der por que aos pou - cos dí - as de pa - sar a bo - da o
fai e sem - pre vos di - go que non vos ca - se - des e

21

que de ca - sa - do a to - doa - pren dín
man - go daes - co - ba fi - xo - mea - pren der
sial - guén se ca - sa non sa - beo que fai.

Orduña, 9 de Maio de 1967

IRMANDADE

La gran fiesta da Irmandade, empieza a tener historia
doce Centros la respaldan y este año es en Vitoria.

Y en Vitoria actué yo, en una que fue sonada
nunca podrán olvidar la espectacular quemada.
ya iban perdiendo el miedo, y se acercaba la gente
pues todos querían ver como ardía el aguardiente;
al principio con recelo, pero la gente probaba
y todos decían lo mismo: qué buena y qué rica estaba!.

Esta Irmandade gallega, integrada al pueblo vasco
lo primero que queremos es decir Ezkarrik asco.

Aquí llegamos un día por mejorar nuestra vida
y en los vascos encontramos, una muy buena acogida:
como de los buenos hechos, no podemos olvidarnos
nosotros con los vascos deseamos hermanarnos.

Y entre vascos y gallegos, sin llegar a ser perfectos
tenemos las mismas virtudes, también los mismos defectos.

España nos reconoce como los más trabajadores
y también tenemos fama de ser buenos comedores:
comunidades diferenciadas y los motivos son varios
idioma, gastronomía y folklores milenarios;

y en el máximo esplendor que tuvo la poesía,
por Euzkadi brilló Trueba y por Galicia Rosalía.

Si hablamos de romerías, seamos justos y sinceros
no podemos olvidar el nombre de los Bocheros,
y tenemos vía libre sin una sola barrera
para que pase ese crack, llamado Kepa Junkera.

Y volvemos a la fiesta: nació de Don José Casal
doce presidentes la cuidan respetuosa y formal.
diez años toqué en ella y compruebo que hoy día
goza de buena salud, con humor y simpatía.

Casal fue el inventor, constructor y conductor
Baña Pérez continuador y Doña Pilar que se va a eternizar
porque la queremos tanto que no nos puede dejar;

No voy a hablar por hablar ni de esto ni de aquello
todo lo que esté en mis manos, ya podeis contar con ello.

A todos quiero dar gracias con justísima razón
con los mejores deseos: ¡os llevo en el corazón!.

Vitoria, 29 de Junio de 2014.

José Ramón Rilo Brá

MIÑA TERRA

Mulleres:

1. Si sei a quen facer caso
que un raio me nunca leve.
2. Pero os rapaces de agora
son de moita máis valía.
3. As mociñas de hoxe en día
queren igualdade dereitos
4. Pois entón en plan de amigos
vamos xuntos compañeiro.

.....

Todos os que a coñecen
todos os que van a ela
non fan namais que dicir
qué bonita é nosa Terra!

A propia natureza
deixou aquí xentilmente
riquezas nas túas terras
e arte na túa xente.

Só a Deus lle agradecemos
o que vale a nos aterra
que ata data os gobernantes
pouco fixeron por ela
E a ver si chega ese día
que deixe de ser viveiro
onde crían mau de obra
pra exportar ao extranxeiro.

Tes o mellor paixase
tamén as mellores rías
ea cando Deus chas deixou
foi porqué as merecías
Coñezo as rías galegas
e levo a morriña delas
pegada no corazón
o mesmo que o musgo ás pedras.

Homes:

1. Que unhos din que o mundo avanza
e outros din que retrocede.
2. E o mesmo opinamos nos
das mociñas de hoxe en día.
3. Totalmente merecido
e demostrada con feitos.
4. A beber unas cunquiñas
de bon viño do ribeiro.

Pulpos, percebes, centolos
nécoras, gambas e ameixas
ostras e bos langostinos
nascen nas rías galegas
nascen nas rías galegas
ai la lelo, ai lala.

E hai un puebleciño en Lugo
máis adiante de Viveiro
pra cigalas e langostas
é o mellor do mundo enteiro
é o mellor do mundo enteriro
ai la lelo, ai lala.

Cando falemos da gaita
que é ialma da nosa terra
ter en conta ao vello Rilo
e ao famoso Ventosela
e ao famoso Ventosela
ai la lelo, ai lala.

.....

XOSÉ RAMÓN RILO BRA

Basauri, Xuño 1980

Na romaría dos Caneiros

1.- Con riquezas naturais, con paisaxes e rías non cabe dúbida ningunha, Betanzos ten marabillas. Do maior globo do mundo, e da romaría dos Caneiros, pode sentirse orgulloso, Betanzos dos Cabaleiros.

Retrouso:

**Vámonos xa, que está subindo o mar
e a ver se nós chegamos dos primeiros
que os da Coruña, e mais os de Ferrol,
non faltarán na festa dos Caneiros.**

2.- No lendor das túas terras, créanse as hortaliñas
Betanzos é a mellor terra que Deus deixou en Galicia.
O viño e maila caña, os cantóns e os monumentos
fan que estean os betanceiros todos ledos de contentos.

Retrouso

3.- Dous ríos con auga doce e a ría de auga salgada
ditosos dos betanceiros que non lles falta de nada
e hai un refrán en Betanzos, que se di por toda España,
betanceiros, qué pedides,? Suba o pan e baixe a caña!

Retrouso

Música e letra: Xosé Ramón Rilo Bra

Na romaría dos Caneiros

Música e letra: Xosé Ramón Rilo Brá

♩=100

7

Con ri - que - zas na - tu - ra - is con pa - i - sa - xes e
No len - tor das tú - as te - rras re - cre - an - seas hor - ta -
Dous rí - os con au - ga do - ce e a rí - a deau - ga sal -

13

rí - as non ca - be dú - bi - da nin - gun - ha Be - tan - zos
li - zas Be - tan - zos é a me - llor te - rra que Deus dei -
ga - da di - to - sos dos be - tan - ceiros que non lles

19

ten ma - ra - bi - llas Do ma - ior glo - bo do mun - doe da
xou en Ga - li - cia O vi - ño e mai - la ca - ña os
fal - ta de na - da ehai un re - frán en Be - tan - zos que

25

ro - ma - rí - a dos Ca - nei - ros po - de sen - tir - seor - gu -
can - tos e os mo - nu - men - tos fan quees - tén os be - tan -
se di - por to - da Es - pa - ña be - tan - ceiros que pe -

31

llo - so Be - tan - zos dos Ca - ba - lei - ros vá - mo - nos xa quees -
ceiros to - dos le - dos de con - ten - tos
di - des su - bao pan e bai - xea ca - ña

36

tá su - bin - doo mar ea ver si nos che - ga mos dos pri -

41

mei - ros queos da Co - ru - ña e mais os de Fe - rrol

41

non fal - ta - rán na fes - ta dos Ca - nei ros

D.S.

O río Mero

1.- Con cariño e amor sincero, cántolle ao Mero porque me place velo como cría troitas boas e moitas, dende que nasce. Nasce aquí o río Mero moi ben formado e desenrolado, e neste mesmo concello fai a carreira e vai licenciado.

Retrouso:

**E ao remate a gran bahía, moito naveguei por ela,
cando ía do Pasaxe ata Santa Cruz de Mera;
e á beira da bahía, onde eu vivir quería,
pero como no legrei, coa bahía soñarei.
Ai lala, ai lala, ai lalalo ai laralala
ai lala, ai larala, ai lalalo ai laralala.**

2.- Ao longo do recorrido canto ser vivo hai agardando,
a ese sabio sustento que xeneroso o Mero vai dando.
qué será o que ten o Mero, qué pode ser o que o Mero ten,
qué será o que ten o Mero, pra tanto bulto como mantén.

Retrouso

3.- Río forte, noble, estable tan pintoresco e tan amable,
é o que lles enche a presa aos coruñeses de auga potable.
Auga potable sin lixos, enche os botixos aló en Cecebre,
para que de alí pra diante, os seus amantes non pasen sede.

Retrouso

4.- O Mero que é fidalgo porque xa nasce en moita grandeza,
chega a ser unha fortuna i esa grandeza en Cambre empeza.
Con mariscos abundantes, cantas familias mantén a ría,
de Cambre a Santa Cristina, onde escomenza a gran bahía.

Retrouso

Letra: Xosé Ramón Rilo Bra
A Coruña, 25 de xullo do 2015

O río Mero

Rumba para coro

Música e letra: José Ramón Rilo

$\text{♩} = 85$

Con ca - ri - ñoe amors in - ce - ro can - to lleao Me - ro por que me pla - ce _____ ve - lo
Ao lon - go do re - co - rri - do can - to ser vi - vo hai a - gar - dan - do _____ a e -
Rí - o for - te no - bles - ta - ble tan pin - to - res - co e tan a - ma - ble _____ é o
7 O Me - ro que é fi - dal - go por que xa nas cen moi - ta gran - de - za _____ che - ga a
co - mo crí - a troi tas bo - as e moi - tas den de que nas - ce _____ nas cea - qui o rí - o
se sa - bio sos - ten - to que xe - ne - ro - soo Me - ro vai dan - do _____ que se - ráo que ten o
13 que lles en chea pre - sa aos co - ru - ñe - ses de au - ga po - ta - ble _____ au - ga po - ta - ble sin
ser un - ha for - tu - na ie - sa gran - de za en Cam - bre em - pe - za _____ con ma - ris - cos a - bun -
Me - ro moi ben for - ma doe de - sen - ro - la - do _____ e nes - te mes - mo con - ce - llo fai a ca -
19 Me - ro que po - de ser o queo Me - ro ten _____ que se - ráo que ten o Me - ro pra tan - to
li - xos en cheos bo - ti - xos a - lóen Ce - ce - bre _____ pa - ra que dea - lí pra dian te os seus a -
dan tes can - tas fa - mi - lias man - tén a rí - a _____ de Cam bre a San - ta Cris - ti - na on - des - co -
rrei - ra e vai li - cen - cia - do _____ Eao re - ma te a gran ba - hí - a _____ moi - to na - ve - guei por
25 bul - to co - mo man - tén _____
man tes non pa - sen se - de _____
men - za a gran ba - hí - a _____
e - la _____ can - do í - a do Pa - sa - xe a - ta San - ta Cruz de Me - ra _____ e á
31 bei - ra da ba - hí - a _____ on - de eu vi - vir que - rí - a _____ pe - ro co - mo no lo - grei coa ba -
37 hí - a so - ña - rei ai la - la ai - la la ai la - lelo ai la - ra - la - la ai la -
43 la ai la - ra - la ai la - lelo ai la - ra - la - la _____

RIBEIRA SACRA E RIBADAVIA

1.- As rías baixas teñen fama,
falando de viños galegos
as rías baixas teñen fama
non deberemos esquecernos
ribeira sacra e Ribadavia,
e Ribadavia sabia e Ribadavia
ribeira sacra, sacra ai lalalala.

Retrouso:

**Cambados señores moita fama ten,
do viño Albariño que sabe moi ben
que sabe moi ben, que sabe moi ben,
Cambados señores moita fama ten.**

2.- E onde abundan os mosteiros,
nesas ribeiras do Sil douro
é onde abundan os mosteiros,
xa ninguén pode dubidare
que os nosos viños son dos primeiros,
con Ribadavia sabia con Ribadavia
ribeira sacra, sacra ai lalalala.

Retrouso.

3.- O emperador e mailo Papa,
xa dende o imperio romano
o emperador e mailo Papa,
tiñan un viño preferido
que era o da nosa Ribeira sacra,
con Ribadavia sabia con Ribadavia
ribeira sacra, sacra ai lalalala.

Retrouso.

*Música e letra: **XOSÉ RAMÓN RILO BRA**
A Coruña, 9 de Maio do 2005.*

Ribeira sacra e Ribadavia

Foliada para coro

$\text{♩} = 70$ §

Música e letra: Xosé Ramón Rilo Bra

Gaital

As ri - as bai - xas te - ñen fa - ma fa - lan - do de vi -
É on - dea - bun - dan os mos - tei - ros ne - sas ri - bei - ras
Oem - pe - ra - dor e mais o Pa - pa xa den - de oim - pe -

ños ga - le - gos as ri - as bai - xas te - ñen fa - ma non de - be - re - mos
do Sil dou - ro é on - dea bun - dan os mos - tei - ros xa nin - guén po - de
rio ro - ma - no oem - pe - ra - dor e mais o Pa - pa ti - ñan un vi - ño

es - que - cer - nos ri - bei - ra Sa - cra e Ri - ba - da via e Ri - ba - da - via
du - bi - da - re que os no - sos vi - ños son dos pri - mei - ros con Ri - ba - da - via
pre - fe - ri - do que - rao da no - sa ri - bei - ra sa - cra con Ri - ba - da - via

sa - bia e Ri - ba - da vi - a ri - bei - ra sa - cra sa - cra ai - la - ra - la - la -
sa - bia con Ri - ba - da - vi - a ri - bei - ra sa - cra sa - cra ai - la - ra - la - la -
sa - bia con Ri - ba - da - vi - a ri - bei - ra sa - cra sa - cra ai - la - ra - la - la -

Cam - ba - dos se - ño - res moi - ta fa - ma ten do vi - ño Al - ba - ri - ño que sa - be moi

ben que sa - be moi ben que sa - be moi ben Cam - ba - dos se - ño - res moi - ta fa - ma ten

D.S.

A Coruña, 9 de Maio do 2005

ROMARÍA DE SAN BIEITO DE ANCEIS

1.- Que Cambre é un pobo xeitoso, nos podémolo dicir,
que tamén ten boa xente e bo ambiente e bon vivir. (BIS)

Retrouso:

**I en Anceis esa gran romaría que a un santiño nos fai recordar,
os que vaian a velo algún día, é seguro que queren voltar;
vamos xuntos á gran romaría, vamos xuntos aló a Mercurín,
convencido de que en toda a volta, é a mellor romaría que vin.**

O Santo e San Bieito que cura o peito e o corazón,
e o santiño axiña sabe se hai falsedade ou devoción;
cura bultos sospeitosos cura as espullas e cura grans,
quen teña algunha doenza debe ponerse nas súas mans.

2.- San Bieito é Patrón de Europa e por algo debe ser
a súa lenda dourada é do mellor que se pode ler. (BIS)

Retrouso:

**I en Anceis esa gran romaría que a un santiño nos fai recordar,
os que vaian a velo algún día, é seguro que queren voltar;
vamos xuntos á gran romaría, vamos xuntos aló a Mercurín,
convencido de que en toda a volta, é a mellor romaría que vin.**

Letra e música: **XOSÉ RAMÓN RILO BRA**
Cambre, 25 de Xullo de 2003

Romaría de San Bieito de Anceis

Foliada para coro

Xosé Ramón Rilo Bra

$\text{♩} = 60$ §

Que Cam·breun po·bo xei·to so_____ nós po·dé·mo·lo di·cir_____

Bie·toé pa·trón de Eu·ro·pa_____ e por al·go de·be ser_____

10 que ta·mén ten bo·a xen·te e bon am·bien·te e bon vi·vir_____

a sú·a len·da dou·ra·da é do me·llor que se po·de ler_____

18 que ta·mén ten bo·a xen·te e bon am·bien·te e bon vi·vir_____

a sú·a len·da dou·ra·da é do me·llor que se po·de ler_____

25 _____ Ien An·ceis e·sa gran ro·ma·rí·a_____ que ao San·ti·ño nos fai re·cor·dar_____

33 _____ os que va·rian a ve·loal·gún dí·a_____ é se·gu·ro que que·ren vol·tar_____

41 _____ va·mos xun·tos á gran ro·ma·ría_____ va·mos xun·tos a·lóa Mer·cu·rín_____

49 _____ con·ven·ci·do de que en to·daa vol·ta_____ éa me·llor ro·ma·rí·a que vin_____ O

58 san·to é_____ San Bi·ei·to que cu·rao pei·to eo co·ra·zón_____ eo san·ti·ñoa·xi·ña

68 sa·be si hai fal·se·da·de ou de·vo·ción_____ cu·ra bul·tos sos·pei·to·sos cu·ras es·

78 _____ **D.S.**

pu·llas e cu·ra grans quen te·ñal·gun·ha do·en·za de·be po·ñer·se nas sú·as mans _____ San

Cambre, 25 de Xullo do 2003

Santiago, San Fermín y la Virgen del Pilar

Veño de terras galegas, traio morriña tamén
porque o marisco eo Ribeiro, son cousas que me van ben,
no Centro Galego en Llodio, encontrei un gran pracer,
polo ben que me trataron e o ben que dan de comer.

**Y a Pamplona voy con una bota, porque quiero oír cantar la jota,
y ver los encierros sin igual, que son de prestigio nacional;
y entre otros fue Raimundo Lanas y también Gallarre del Roncal
y la gran figura Sarasate que hicieron Navarra inmortal;
viva San Fermín viva Pamplona, viva el buen vino de la ribera
viva el buen humor y los encierros, para orgullo de España entera.**

Tan dignos de admiración entre los vinos de España
tan dignos de admiración , tenemos el Cariñena, cosechado en Aragón,
cosechado en Aragón entre los vinos de España.

Tampoco quiero pasar, al visitar Zaragoza
tampoco quiero pasar, sin rezarle una oración a la Virgen del Pilar,
a la Virgen del Pilar al visitar Zaragoza.

E de regreso a Santiago, ao Centro quero volver
nese viño do Ribeiro non me canso de beber
recuerdos para el Apóstol de la Virgen del Pilar
fiel defensor y amigo, nunca lo puede olvidar.

XOSÉ RAMÓN RILO BRA
Basauri, 17 de Maio do 1985.

Santiago, San Fermín y la Virgen del Pilar

José Ramón Rilo Bra

♩ = 65

Ve - ño de te - rras ga - le - gas tra - ío mo - rri - ña ta - mén por que o ma - ris coe o ri - bei - ro son cou - sas
 7 E - de - re - gre - soa San - tia - go ao Cen - tro que - ro vol - ver ne - se vi - ño do - Ri - bei - ro non me can -

que me van ben - no cen - tro ga - le go en Llo - dio en - con - treí un gran pra - cer po - lo ben
 13 so de be - ber re - cuer dos pa - rael A - pós - tol de la Vir - gen del Pi - lar fiel de - fen

que me tra - ta - ron eo que ben dan de co - mer - ía Pam - plo - na³ voy con u - na
 19 sor y a - mi - go nun - ca lo pue - de ol - vi - dar ía Pam - plo - na voy con u - na

bo - ta por - que quie - ro o - ir can - tar la jo - ta y ver
 25 bo - ta por - que quie - ro o - ir can - tar la jo - ta vi - va

los en - cie - rros sin i - gual que son de pres - ti - gio na - cio -
 31 San Fer - mín vi - va Pam - plo - na vi - vael buen vi - no de la ri -

nal - yen - tre o - tros fue Raimun - do La - nas y tam -
 37 be - ra vi - va San Fer - mín vi - va Pam - plo - na vi - vael

bien Ga - lla - re del Ron - cal y la gran fi - gu - ra Sa - ra -
 43 buen vi - no de la ri - be - ra vi - vael buen hu - mor y los en -

sa - te que hi - cie - ron Na - va - rra in - mor - tal
 49 cie - rros pa - ra or - gu - llo de Es - pa - ña en - te - ra

Fin
 55 Tan dig - nos dead - mi - ra - ci - ón en -
 Tam - po - co quie - ro pa - sar al

tre los vi - nos dEs - pa - ña tan dig - nos
 61 vi - si - tar Za - ra - go - za tam - po - co

dead - mi - ra - ci - ón te - ne - mos el Ca - ri -
 67 quie - ro pa - sar sin re - zar - leu - nao - ra -

ñe - na co - se - cha - doen A - ra - gón co -
 73 ci - ón a - la Vir - gen del Pi - lar Pi - lar a

se - cha - doen A - ra - gón en - tre los vi - nos dEs - pa - ña E de re
 la Vir - gen del Pi - lar al vi - si - tar Za - ra - go - za Tam -

Troula, troula

Recollida a Xosé Ramón Rilo

1.- Homes : Rapaciña desta aldea ao pobo te ei de levar
e unhos zapatiños baixos eu che ei de regalar.

Mulleres : non quero zapatos baixos que se me espetan na area
nin quero amores do pobo que os teño na miña aldea.

**Retrouso: Troula troula miña neniña refaixeira
dame un biquiño moi pequeniño
e redondiño como unha peneira
troula troula troularatroula
troula troula troularalá.**

2.- Homes : As berzas da miña horta rabea por se cortar
i estas rapaciñas novas rabea por se casar

Mulleres: I estas rapaciñas novas rabea por se casar
pero queren un homiño que as queira sin traballar.

Retrouso.....

3.- Homes: As rapaciñas de Sada mais as de Ferrol e Neda
anque non teñan diñeiro bon zapato e boa media

Mulleres: O domingo pola tarde bon zapato e boa media
e o luns pola mañá descalciñas pola area.

Retrouso.....

Troula Troula....

Música e letra: Popular

Recollida a: Xosé Ramón Rilo Bra

♩ = 120 S

Trou-la trou-la mi-ña ne - ni - ña re - fai - xei - ra da meunbi - qui - ño moi pe que

6

ni - ño e re don - di - ño co moun - ha pe - nei - ratrou - la trou - latrou la - ra trou - la trou - la

11

trou - la trou - la - ra - la ra - pa - ci - ña des - taal -
as ber - zas da mi - ña
as ra - pa - ci - ñas de

16

de - a ao po - bo tei de le - var eun - hos za - pa - ti - ños
hor - ta ra - be - an por se cor - tar ies - tas ra - pa - ci - ñas
Sa - da mais as de Fe - rrol e Ne - da an - que non te - ñan di -

21

bai - xos eu che ei de re - ga - lar non que - ro za - pa - tos
no - vas ra - be - an por se ca - sar ies - tas ra - pa - ci - ñas
ñei - ro bon za - pa - toe bo - a me - dia o do - min - go po - la

26

bai - xos que se mes - pe tan na are - a nin que - roa - mo - res do
no - vas ra - be - an por se ca - sar pe - ro que - ren un ho -
tar - de bon za - pa - toe bo - a me - dia e o luns po - la ma -

31

po - bo queos te - ño na mi - ñaal - de - a trou - la
mi - ño queas te - ña sin tra - ba - llar pe - ro que - ren un ho -
ñan des - cal - ci - ñas po - laa - re - a

D.S.

Xota de Oza

Retrouso:

**Xosé vai lavar o pé, ao río de San Tomé
Xosé era pequeniño, era pequeniño, pequeniño é.**

1.- A Coruña tén a torre, e Betanzos os Caneiros
tamén en Oza dos Rios, hai un fato de larpeiros
hai un fato de larpeiros, ailálelo ailaraláa.

Retrouso

2.- Iste pandeiro que toco, eche de coiro de ovella
onte pacía no monte, hoxe toca que rabea
hoxe toca que rabea, ailálelo ailaraláa.

Retrouso

3.- Un merlo e mais unha merla, foron ao prado de abaixo
o merlo como era pillo, meteú a merla debaixo
meteú a merla debaixo, ailálelo ailaraláa.

Retrouso

4.- En Oza hai boas mozas, en Parada a frol delas
dando a volta Reboredo, caravilla pra cancela
caravilla para cancela, ailálelo ailaraláa.

Retrouso.

*Aprendida a: XOSÉ RAMÓN RILO BRA
Oza dos Rios, 15 de Agosto de 1980*

Xota de Oza

Recollida a Xosé Ramón Rilo Bra

♩ = 70

Xo - sé vai la - var o pe ao rí - o de San To - mé Xo - sé e - ra pe - que

7

ni - ño e - ra pe - que - ni - ño pe - que - ni - ño é Xo - sé vai la - var o pe ao rí - o de San To

13

mé Xo - sé e - ra pe - que - ni - ño e - ra pe - que - ni - ño pe - que - ni - ño é _____

18

— A Co - ru - ña ten a to - rre _____ e Be - tan - zos os Ca -
Is - te pan - dei - ro que to - co _____ e - che de coi - ro deo -
Un mer - loe mais un - ha mer - la _____ fo - ron ao pra - do dea -
En O - za hai bo - as mo - zas _____ en Pa - ra - da a frol

25

nei - ros _____ ta - mén en O - za dos Ri - os³ _____ hai
ve - lla _____ on - te pa - cí - a no mon - te _____ ho -
bai - xo _____ o mer - lo co - moe - ra pi - llo _____ me -
de - las _____ dan - doa vol - ta Re - bo - re - do _____ ca -

31

un fa - to de lar - pei - ros _____ hai un fa - to de lar -
xe to - ca que ra - be - a _____ ho - xe to - ca que ra -
teu a mer - la de - bai - xo _____ me - teu a mer - la de -
ra - vi - lla pra can - ce - la _____ ca - ra - vi - lla pra can -

37

pei - ros³ _____ ai - lá - le - lo ai - la - ra - laa _____
be - a _____ ai - lá - le - lo ai - la - ra - laa _____
bai - xo _____ ai - lá - le - lo ai - la - ra - laa _____
ce - la _____ ai - lá - le - lo ai - la - ra - laa _____

D.C.

A morriña da emigración

Pasodoble para duo de gaitas

Música e letra: Xosé Ramón Rilo Bra

$\text{♩} = 120$

Gaita1

Gaita2

U - nos se van a Ve - ne - zue - la yo - tros se van pa - ra A - le ma - ña -

9

— yen cuan - to cru - zan la fron - te - ra — to - dos sus pi - ran por Es - pa - ña —

17

un dí - a Bue - nos Ai - res nos de - cí - aa - sí Es pa ña es - tá des di - jo Ei - sen ho - wer y tam - bién De Gaulle que es un gran or -

25

nu - da por ves tir - mea - mi lo - ñol gu - llo el ser es - pa -

33

3

41

A la Coda

D.S.

3

Coda

Basauri, 25 de Xullo do 1980

A morriña da emigración

Pasodoble para duo de gaitas

Música e letra: Xosé Ramón Rilo Bra

$\text{♩} = 120$

Gaita1

Gaita2

U - nos se van a Ve - ne - zue - la y otros se van pa - ra A - le ma nia -

9

— y encuan to cru - zan la fron - te - ra — to - dos sus pi - ran por Es - pa - ña —

17

2.

— un dí - a Buenos Aires nos de - cí - aa - sí Es - pa ña está des di - jo Ei - sen ho wer y tam bién De Gaulle que es un gran or -

25

1.

2.

nu - da por ves tir - mea mi lo ñol gu - llo el ser es - pa -

33

3

3

41

A la Coda

D.S.

Coda

Basauri, 25 de Xullo do 1980

Corrido Mexicano

José Ramón Rilo Brá

$\text{♩} = 120$ ♩

Gaita1

Gaita2

108

1. 2.

198

288

1. 2.

378

468

548

628

Fin D.S.

Orduña, 19 de Marzo do 1968.

Corrido Mexicano

José Ramón Rilo Brá

♩=120   §

Gaita1

Gaita2

10

19

28

37

46

54

62

Fin   D.S.

Orduña, 19 de Marzo de 1968.

Na areosa

José Ramón Rilo Bra

Gaita

$\text{♩} = 120$

6

11

15

1. 2. D.S.

Sistema Do

$\text{♩} = 120$

19

24

29

33

1. 2. D.S.

Na fonte dos Vales

José Ramón Rilo Bra

♩ = 120   §

3

6

1. 2.

11

16

1. 2. D.S.

Sistema Do

♩ = 120   §

3

25

1. 2.

29

34

1. 2. D.S.

No couso

Xosé Ramón Rilo Bra

♩ = 120 §

6

11

16

Sistema Do

20 ♩ = 120 §

25

30

35

Pasodoble do Agoeiro

Xosé Ramón Rilo Bra

$\text{♩} = 120$ ♩

8

15

22

29

D.S.

Sistema Do

$\text{♩} = 120$ ♩

35

42

49

55

62

D.S.

Mandaio, 16 de Setembro do 1952

Oza dos Rios

Pasodoble para dúas gaitas

Xosé Ramón Rilo Bra

♩=120 §

Gaita1

Gaita2

11 §

To Coda

1. 2.

21 §

31 §

41 §

52 §

D.S.

⊕ Coda

Este pasodoble vai adicado con moito afecto, ao concello de Oza e ás súas xentes.

Oza dos Rios, 16 de Setembro do 2002

Oza dos Rios

Pasodoble para dúas gaitas

José Ramón Rilo Bra

♩ = 120 §

Gaita1

Gaita2

11.8

To Coda

1.

2.

21.8

31.8

41.8

52.8

D.S.

⊕ Coda

Este pasodoble vai adicado con moito afecto, ao concello de Oza e ás súas xentes.

Oza dos Rios, 16 de Setembro do 2002

BIOGRAFÍA

XOSÉ RAMÓN RILO BRA

Naceu no concello de Cesuras, provincia de A Coruña, no ano 1932. Dende neno, e da mau do seu tío José Rilo, empeza a tocar a gaita. Na súa mocidade contou coa axuda e o bon saber do afamado cuarteto de gaitas “Os Freires” de Oza dos Rios, cos que chegou a tocar, e seguindo coa tradición familiar, participa en numerosas romaxes e regueifas como gaiteiro e regueifeiro.

No 1952, coma outros moitos galegos, emigrou asentándose no País Vasco. Froito da súa morriña, dende a súa chegada, forma parte do Grupo de Gaitas da Casa de Galicia en Bilbao.

No ano 1969, é socio fundador do Centro Galego de Llodio (Alava) e do seu grupo de gaitas, participando nas festas patronais de Santander, Burgos, Logroño, Pamplona, Zaragoza, en diversas ocasións.

En 1976, cadrando co nacemento do grupo de Danzas “Terra Nai” da Casa de Galicia en Bilbao, pasa a facer as funcións de mestre Gaiteiro. Con este grupo, acada os seus maiores éxitos participando nos certames da Federación de Centros Rexionais celebrados en Barcelona, Valladolid, Torrevieja, Trujillo, Madrid, ...ou festivais folklóricos en Dax, Biarritz, San Juan de Luz e Marsella.

Por eses anos forma xunto co seu fillo Xoán Carlos, o cuarteto de gaitas “Os Rilos”, participando en numerosos certámenes como o organizado pola Escola de Gaitas “Toxos e Xestas” de Barcelona, concursos de dulzaineros na Guardia (Álava), festas populares nos Centros Galegos que hoxe forman a Irmandade e doutros puntos da xeografía peninsular, sin esquecer a participación nas festas do San Roque en Betanzos e Melide aproveitando as vacacións estivais ou mesmo actos benéficos coa “Caravana da Alegría” organizados pola Diputación Foral de Bizkaia,

En 1986 colabora na formación do grupo de Gaitas “Os fillos de Breogán” do Lar Galego de Pamplona, e posteriormente tamén aporta a súa experiencia na formación dos grupos de gaitas Doce Albor de Santurce e Nosa Xente de Sestao.

No ano 1996, retorna para a súa terra e colabora na formación de varias bandas de gaitas da comarca mariñá: “Monte Medela” de Cesuras, “Treboada” de Curtis, “O Xico” de Oza, recibindo sendas homenaxes, debendo sumar as que lle fixeron as Agrupacións Corais “Airiños da Torre” e “Cantares Galegos” de A Coruña.

O 29 de xuño do 2014, en recoñecemento á súa labor a prol da nosa música tradicional no País Vasco, é condecorado co galardón “insignia de ouro” concedida pola maioría absoluta dos membros da federación Irmandade de Centros Galegos de Euzkadi.

O 4 de outubro do 2021, foi homenaxeado polo alcalde, corporación municipal, veciños e amigos do seu concello Oza-Cesuras.

